

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту житлових прав та інших прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа та прав дітей, які постраждали від домашнього насильства» (реєстраційний № 3577-1 від 19.06.2020), внесений народними депутатами України Королевською Н. Ю., Павленком Ю. О. та Солодом Ю. В.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до ряду законодавчих актів України, згідно з якими надається можливість отримання грошової компенсації дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа за належне їм для отримання жиле приміщення; розширюються категорії осіб щодо їх забезпечення житлом або грошовою компенсацією (особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення ними 23 років); взяття на облік органами місцевого самоврядування громадян, які потребують поліпшення житлових умов, місцем походження або проживання яких були населені пункти тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополь, а також щодо неврахування для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа під час визначення середньомісячного сукупного доходу соціальної стипендії та пенсії у зв'язку із втратою годувальника, а також пропонується виключити критерій щодо урахування доходу при наданні пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива, послуг зв'язку, одержання ліків.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту потребуватиме додаткових коштів з Державного бюджету України щодо забезпечення осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення ними 23 років, зняття обмежень щодо надання пільг без урахуванням сукупного доходу сім'ї.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту щодо забезпечення житлом або за бажанням грошовою компенсацією дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа (з 18 до 23 років) не потребуватиме виділення додаткових коштів з державного бюджету, оскільки в Державному бюджеті України у складі видатків Міністерства соціальної політики України щорічно передбачається бюджетна програма КПКВК 2511180 «Субвенція з

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [20B4E4ED0D30998C04000000D72D2C0071147800](#)

Підписувач [Єрмоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [31.07.2019 0:00:00](#) по [31.07.2021 0:00:00](#)

Міністерство фінансів України

09040-03-3/19762 від 01.07.2020

державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа», за рахунок коштів якої забезпечується житлом вказана категорія дітей.

Забезпечення житлом осіб, з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення ними 23 років (до 35 років) за орієнтовними розрахунками Мінфіну потребуватиме виділення щонайменше 4,0 млрд гривень.

Спрогнозувати обсяг видатків на забезпечення житлом осіб старших 35 років або виплату їм відповідної компенсації та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива, послуг зв'язку, одержання ліків немає можливості через відсутність вихідних даних, зокрема, щодо чисельності осіб, які перебувають на квартирному обліку.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту у разі його прийняття не буде забезпечена фінансовими ресурсами.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

1. На сьогодні зобов'язання забезпечувати житлом законодавчо визначено тільки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа.

Відповідно до законодавства особами із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, визначені особи віком від 18 до 23 років, у яких у віці до 18 років померли або загинули батьки, та особи, які були віднесені до дітей, позбавлених батьківського піклування.

Законопроектом передбачається надати право на отримання житла або грошової компенсації особам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення ними 23 років, тобто особам, які згідно з Сімейним кодексом України вже не відносяться до осіб з числа таких дітей.

Оскільки з 2017 року в Державному бюджеті України у складі видатків Міністерства соціальної політики України щорічно передбачається бюджетна програма КПКВК 2511180 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа», за рахунок коштів якої забезпечуються житлом тільки діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа, то реалізація таких норм законопроекту за

орієнтовними розрахунками Мінфіну потребуватиме додаткового виділення з державного бюджету понад 4,0 млрд грн, джерела покриття яких відсутні.

Крім того, вищезазначені положення призведуть до того, що першочергове право на забезпечення житлом матимуть старші особи, які перебувають на обліку громадян і потребують поліпшення житлових умов, і, відтак, діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, після завершення ними перебування у відповідних закладах та сімейних формах виховання не будуть забезпечені впорядкованим житлом або грошовою компенсацією.

Також зазначене призведе до фінансування за рахунок коштів державного бюджету невиконаних у минулому органами місцевого самоврядування власних повноважень стосовно першочергового та своєчасного забезпечення житлом осіб, які мали першочергове право, а також до подальшого зволікання до виконання відповідних повноважень.

З огляду на викладене, із законопроекту слід виключити положення щодо права осіб, які досягли 23 років, на позачергове отримання жилого приміщення або, за їх бажанням, – грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення, а саме: в пунктах 2, 3 частини першої останні абзаци.

Врегулювання питання забезпечення житлом дорослих осіб повинно вирішуватись змінами до Житлового кодексу з віднесенням його виконання до повноважень місцевих органів за рахунок їх коштів.

2. Законопроектом пропонується до категорії дітей, позбавлених батьківського піклування, віднести дітей, до батьків яких застосовано обмежувальний припис.

Запровадження вказаних норм призведе до збільшення кількості дітей, які матимуть право на отримання відповідних соціальних виплат та пільг, що відповідно потребуватиме виділення додаткового коштів з відповідних бюджетів.

Віднесення дітей, до батьків яких застосовано обмежувальний припис, до вищезазначеної категорії не узгоджується із переліком підстав позбавлення батьківських прав, визначених Сімейним кодексом України.

Крім того, відповідно до статті 22 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», якщо у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно дитини вона не може проживати із своїми батьками, іншими законними представниками, на час подолання причин і наслідків домашнього насильства дитина може бути влаштована до родичів, у сім'ю патронатного вихователя, до центру соціально-психологічної реабілітації дітей, притулку для дітей служб у справах дітей, інших установ для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб.

Таким чином, питання забезпечення прав дітей, права батьків яких обмежено на підставі обмежувального припису, на тимчасове їх влаштування в сімейні форми виховання та відповідні заклади на час подолання причин і наслідків домашнього насильства вже врегульовано і не потребує додаткового врегулювання шляхом віднесення вказаної категорії дітей до дітей, позбавлених батьківського піклування.

3. Виключити підпункт 2 пункту 2 законопроекту щодо виключення частини восьмої статті 13 Закону України «Про охорону дитинства», якою встановлюються критерії щодо урахування доходу при наданні пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива, послуг зв'язку, одержання ліків, як такий, що потребуватиме додаткових бюджетних коштів.

4. Термін набрання чинності законопроектом не відповідає статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою закони або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Мінфін не підтримує зазначений законопроект.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ

«30» червня 2020 р.